

## ELŐFIZETÉSI ÁR:

Égész évre . . . 6 korona  
Egyes szám ára 4 fillér.

MEGJELENIK HETENKINT EGYSZER:  
szombaton és egyes rend-  
kívüli alkalmakkor.

# A VÁROS

## SZERKESZTŐSÉG:

Városi közlévtér (város-  
háza, földszint 7. sz. ide  
küldendők a kéziratok.

## KIADÓHIVATAL:

Városi könyvnyomda-vállal-  
at irodája. Ide küldendők  
az előfizetési díjak és hírdet-  
ések.

## KÖZIGAZGATÁSI, KÖZMŰVELŐDÉSI ÉS KÖZGAZDASÁGI HETILAP.

== Felelős szerkesztő: KONCZ ÁKOS. ==

Kiadótulajdonos: A VÁROSI KÖNYVNYOMDA-VÁLLALAT.

### A Hortobágy hasznosításának alapfeltételei.<sup>1</sup>

Irta: Kovács József dr.

A népesség szaporodása, a szükségletek emelkedése — ahol a kultúra előrehaladt — maga után vonta az olyan területek megművelését s természetére alkalmazás tételét, amelyek addig műveletlenül hevertek vagy kevésbé voltak kihasználhatók. Így volt ez mindenütt ezidég s így lesz ezután is, ahol a népesség szaporodásával a szükségletek emelkednek. A szükségés kérelmetlen erővel kényszeríti az embereket az elsősorú szükségleti javaknak nagyobb mennyiségben való előállítására. Ezen körülmények fogva mindig két irányban nyilvánul meg az emberi tevékenység és pedig a jobb talajművelés útján a többtermelésben és az új területeknek a művelésbe való bevonásában.

A kutató embert az eddig lehetetlennek hitt dolgok lehetővé tételére sarkalja a tudásvágya, legtöbbször pedig a kényrszerűség. Ami ma keresztülvihetőnek látszik, holnap talán már megvalósítható. Így vagyunk nagyon sok új, előttünk eddig ismeretlen dolgokkal. Így vagyunk a jelen esetben egy nagy problémával, egy nagy termelés szempontjából rendelkezésre álló területnek, a Hortobágyának a hasznosításával is.

Minden problematikusság kérdés lehetetlennek látszik mindaddig, míg a jelenségek valódi okait a tudomány segítségével fel nem tárjuk, az ok és okozat közötti összefüggést ki nem kutadjuk. Így van és lesz ez a Hortobágy hasznosításával is, hogyha a legfontosabb jelenségekre vonatkozó, legszelebb körülményeket meg nem szerezük, mert addig minden tervezeték csak fikció.

Nemcsak a helyi, hanem az országos gazdasági és társadalmi érdekek is megkívánják ennek a nagy területnek, a Hortobágyának a hasznosítását. A helyi érdekellettel elodázhatják a hasznosítás ügyét, de meg nem akadályozhatják. Nemcsak a haladás vágya, hanem az általánosan érzett közszükség kényszerereje, ami egyformán ráfékszik Debreczen és a vidék társadalmára.

Eleve kimondhatjuk azt, hogy a Hortobágy hasznosítható, vagyis mezőgazdasági értelemben a termelés fokozásával a jövedelmezőség emelhető. De csak úgy, hogyha ezen cél megvalósításánál a legkövetkeztesebben járunk el. Míg ellenkező esetben keresztülvihető ugyan a hasznosítás, mely csak évekre, de nem évtizedekre, vagy évszázadokra terjedhet, aminek esetleg további következménye lesz a hasznosítás újbóli előkezde, vagyis kísérletezés a hasznosítással jövedelmezőség nélkül. Már pedig egy ilyen nemcsak helyi, hanem országos érdekű kérdésnél az alapkiinduló pontot nem mellőzhetjük, mert csak ennek ismerete után beszélhetünk a hasznosítás módozatairól, illetőleg annak technikai keresztülviteléről.

Hogy következetes maradjak legrovidebbre fogott fejtegetésimhez, a feladatot a következőképpen állíthatjuk be. Ezen a specifikus talajon megvalósítandó a többtermelés ügy, hogy az jövedelmező is legyen. A cél adva van, csak a kiinduló pontot kell megkeresnünk, hogy megadhassuk a feleletet arra a kérdésre, hogy hogyan? Ha a specifikus viszonyokat ismerjük, akkor a felelet megadása semmi nehézségbe nem ütközik, mely nem más, mint a rendelkezésinkre álló technikai eszközöknek a megválasztása, a hasznosítás módozatainak meg-

jelölése, szem előtt tartva a többtermelés és jövedelmezőség kérdéseit.

A Hortobágy talaja túlnyomó mértékben elszikeseedett lösztalaj. Minden szikes talajnak jellegzetes sajátága, hogy só-tartalmánál fogva a nedvesség behatása folytán pépszerűvé válik, ha pedig kiszárad, sok helyen kicserepedik s köké-ménnyé lesz.

Gyárfás József idevonatkozó feljegyzése szerint<sup>2</sup> „ha a szódából csak kevés van a talajban, úgy hogy annak fizikai tulajdonságait valami különös módon nem befolyásolja, akkor az szántóföldül is használható és jellemző rá nézve, hogy kitűnő minőségű acélos buvát terem. A már szikesebb területek, melyek szántóföldül művelésre alkalmatlanok, természetes kaszálóknak használatnak és a rajtuk termő, bár kevés fű, kitűnő minőségű szénát ad. Az olyan területek azonban, amelyek a sziksó ki is virágzik, még befűsítésre sem alkalmasak, csak tavasszal, vagy a nyári és őszi eszések alkalmával zöldülnek ki és legelőknak használatnak és az állat ott kitűnő, de csak rövid ideig tartó legelőt talál”.

A talajnak a termelésre gyakorolt hatása elsősorban a talajban levő sók mennyiségére s azok elosztására vezethető vissza. Ez gyakorolt befolyást a növényzet tenyésztési viszonyaira s ez teszi lehetővé, vagy lehetetlenné a talaj megművelését s annak gazdaságos kihasználását. A talaj sók mennyisége, azok körforgása és elosztásának ismerete nélkül a talaj mechanikai viszonyai sem változtathatók meg.

A talajban levő szóda a nedvesség behatása folytán állandó körforgást végez. „Télen és tavasszal a felszínről az altalajba mosott szóda kénsavas nátronná válik, a nyári meleg beálltával a párolgás növekszik s a kénsavas nátrón oldata újra felfelé emelkedik s a gipsz helyén levált szénasavas mész közvetítésével szódává alakul; ez a folyamat évről-évre ismétlődik.”<sup>3</sup> Melynek kézzelfogható jelei a sziksó kivirágása a felületen, a feltalaj összezugorodása, az altalajban pedig a rézskópad képződése.

Az altalajban a szódában beállott átalakulás folytán képződött padkák megakadályozzák a növény gyökereinek behatolását, innen van, hogy a Hortobágyon a fa oly kevés. Kánikulában pedig a felületen levő talajrézek nagyfokú összezsugorodása megakadályozza a növényzet nedvkeringését, mivel oly erővel szorítja össze a növény szárát, hogy a földfeletti rész csakhamar leszárad, elhal. Viszont nedves időben a talaj felszínén készült lugos oldat nemcsak a fűfélék, hanem még a fafélék heját is átési s így lassanként elszárad, azután megöli. Mindezek a jelenségek aszerint alakulnak, hogy kisebb vagy nagyobb mennyiségű nedvesség behatása folytán a talaj sói minő körforgást végeznek s azok mekkora mennyiségben fordulnak elő. Mert ezek az ok a jelenségek, melyek a talaj megművelését lehetővé vagy lehetetlenné teszik. Így vagyunk jelen esetben a Hortobágygal is.

Mindezeknél fogva minden a szikes területen tervebe vett hasznosítási eljárásnak legelső kiindulási pontja az ártalmas sók mennyiségének és minőségének kémiai s ezzel kapcsolatos fizikai vizsgálatok által való megállapítása. Megállapítása annak, hogy minő viszony van a növényzet és a talaj sótartalma között? Miként mozognak a talajban az oldható sók? Hol képződik

<sup>1</sup> Ezen cikket azért közöljük, mert az ügy érdekében válaszolni fogunk rá.

<sup>2</sup> Gyárfás József: A békésasbai szikes rét öntözése. Kiserületgyi Közlemények V. kötet.

<sup>3</sup> Treitz Péter, „Sóföldök az Alföldön”. Földtani Közöny XXXVIII. kötet.

a szikós s honnan gyűl fel? Míndezen ismeretek nélkül a sziket észszerűen hasznosítani, jövedelmesebbé tenni nem igen lehet. Mert amit Sigmond Elek, hazánk legkiválóbb agrikulturnémikusa „A mezőgazdasági kémia mai jelentősége és jövője” című közleményében is megjegyzi: „az öntözéssel való javítás tanulmányozása nem nélkülözheti a kémiai vizsgálatot”. Mert az öntözés megállapítása s annak keresztülteltele mindezen előmunkálatokkal összefüggésben van.

A szikes területek megjavításával nemcsak hazánkban, hanem Európában egyes államain kívül, hol szikes terület fordul elő, a többi világrészekben is foglalkoztat elég kedvező eredménnyel. Ausztráliában Privat-Dechanel, Moezs Gusztáv dr. adatai szerint, Franciaországnál kétszerre nagyobb szikes területen a halofita növények kitenyészése tette lehetővé a juhtenyésztés jelenlegi fejlődését Ausztrália déli és nyugati részén, ahol a klíma szárazsága folytán a szikes területek esőhöz nagyon ritkán jutnak. Észak-Afrikában, különösen Algírban a szikes területeknek megjavítása, a mezőgazdasági művelésre való alkalmassá tétele vonta maga után az európai gyarmatosítást. Amerikában, kivált Kaliforniában, Hildegardnak, a berkeley-i egyetem tanárának évek hosszú során folytatott kísérletei eredményezték egész vidékeken az intenzív gazdálkodásnak meghonosítását, hol azelőtt a sziken kívül egyetlen fűszál nem volt látható. Hazánkban az eddig folytatott kísérletek közül legnagyobb fontossággal bír a békéscsabai szikes réten Gyárfás József és Sigmond Elek dr. által folytatott öntözési kísérlet, mely páratlanul áll egész Európában keresztülteltele s az elért eredmény tekintetében s mely a Hortobágy 3000 holdján létesítendő öntözési kísérletnek képei alapját. A világ egyes részein folytatott hasznosítási kísérletek azt látszanak beigazolni, hogy a szikes területek hasznosíthatók, de az egyes eljárás módokat valamely helyre átinni s ott alkalmazni nem mindig tanácsos, mert a talaj összetétele s a talaj sóinak az eloszlása az eljárás eredményét mindig befolyásolja.

A szikes területek javításánál ezideig a gipszszedés, digózás, alagsóvezés, öntözés, halofita növények kitenyészésével kísérleteztek, továbbá rizstermesztés s halastavakká való átalakítás útján igyekeztek a szikes területeket megjavítani.

Az egyes eljárási módokat tekintve a gipszszéssel azáltal vélték elérhetőnek a szikes területek javítását, hogy a talajba megfelelő mennyiségű hozott gipsz „az ott levő szódát neutrális glaubersóvá változtatta át, a humusz pedig a szóda oldatából lecsapja s így a növények számára megőrzi”.

A szóda átváltoztatása ezután kombinálva mélyműveléssel a talaj sói által okozott káros hatásokat megszüntetheti.

A digózást főleg kiszagadt alkalmazzák, mely Cserhádi szerint abból áll, hogy a szikfoltokban az altalajból kiásott sárga agyagos márgát vékonyan elterítjük s a talajon levő álló víz levezetéséről gondoskodunk, vagy a kötött szikes talajra homokot hordunk. Ez az eljárás csak kicsiben vihető keresztülteltele s így a jelen esetben figyelembe nem jöhet, míg a gipszszedés által elért eredmények oly csekélyek, hogy gazdasági szempontból nem előnyös azok megvalósítása.

A sziknek alagsóvezéssel való megjavítása — mint azt a Hajdusoboszlón az 1870-es években végzett kísérletek igazolják — szintén nem vált be. Ezen eljárásnál azon feltevésből indultak ki, hogy mivel az altalajviz hozzá fel a szikképző sókat, annak súlyszedésével a talaj nagyobb mérvű elszikesítésének veszik elejét és talán megporhanyítását is idézik elő. Eltekintve attól, hogy maga a munkát nem helyesen lett végrehajtva, maga az alagsóvezési eszme is hibás volt, mert ily kötött természetű és sóval átitatott talajt öntözés és megfelelő mélyművelés nélkül megjavítani nem lehetséges.

Az eddigi elhárások közül legjobb eredményre vezetett az öntözés, mely lehetővé tette a szikes megjavítását és termékeny földékké való átalakítását azáltal, hogy az öntözővíz a talajból a szikótsá kimossa és a lefolyás útján eltávolítja a talajt magyermértékben megszabadítja a káros sóktól. De azért ez eljárást is ott lebeg a Damokles kardja, mert míg egyik helyen megjavítjuk a talajt, addig a másik helyen elszikesítjük azt s ezen körülmény egyáltalán nem hagyható figyelmen

kívül az öntözés keresztülteltele. S ez int óvatosságra s ez teszi szükségessé a talaj kémiai és fizikai vizsgálatát.

Abban az esetben, hogyha az öntöző víz jövedelmeseleg nem vihető el a Hortobágy minden egyes pontjára vagy kevés mennyiségben áll rendelkezésre, akkor fordulhat figyelmünk a halofita növények kiterjesztésére s azok meghonosítására, melynek előfeltétele a Hortobágy szikjein előforduló növények botanikai vizsgálata s azok takarmányértékének megállapítása, mint azt *Bernády J. dr.* „A magyar Alföld szikálló növényzetéről” szóló munkájában részben már megállapította s csoportosította botanikai szempontból. Az ez uton elérhető eredményeket csak a szélesebbkörű vizsgálatok állapíthatják meg.

(Vége köv.)

## Körrrendelet.

A földművelésügyi miniszter a lovédelemért.

Az Országos Állatvédő Egyesülethez a következő nagyfotossági rendelet érkezett: *Magy. kir. Földművelésügyi Miniszter.* 887—1912. eln. szám. *Valamennyi törvényhatóságnak, Budapest székesfőváros polgármesterének, m. kir. államrendőrség főkapitányának.*

Általánosan tapasztalt tény, hogy nemcsak a nagyvárosokban, de még a vidéken is bérkocsisok és fuvarosok oly teljesen elcsigázott és nyomorék lovakat használnak, hogy szánalom azokra nézni s általános megtűközést kelt az az embertelen bánásmód, amelyben a lovakat részesítik.

Lépten-nyomon látható, amint ily kiséhezett, sőt néha sérült lovak kegyetlen oroszozás által serkentve tulterhelt szekereket vonszolnak és végkimerültség folytán az utteszen öszerroskadnak.

Hozzájárul ehhez az eles vasalásnak minduntalan tapasztalható hiánya, amely kínzás számba menő gondatlanság különösen téli időben, síkos uton a lovak tönkretételét eredményezi.

Nemcsak humanitárius érzések, de gazdasági szempontok is elkerülhetetlenül megkövetelik, hogy az állatokkal való ezen kiméletlen bánásmód s különösen a leromlott lovaknak fuvarozáshoz való használata hatóságj uton is minden rendelkezésre álló módon és eszközzel megakadályoztassék és hogy az idevágó törvényes rendelkezéseknek megtartása, ha kell, a törvény teljes szigorának alkalmazásával is, megóvassék.

Felkérem ennőlfogva *Czimet*, hogy ezen kevéssé méltott állatvédelmi állapotok megjavítása érdekében saját hatáskörében a rendet helyreállítani és a törvényes intézkedések ellen tudatosan vétő fuvarosokat és alkalmazóikat ezen intézkedések szigorú betartására szorítani sziveskedjék.

Megjegyzem, hogy az idevágó törvényes rendelkezések megtartását saját közegeim által is ellenőriztetni fogom.

Budapest, 1912 február 1.

Gróf Serényi Béla.

## Kereskedelemügyi m. kir. miniszter.

91.912. szám.  
IV. 1911.

**J kereskedelemügyi magyar királyi miniszter 1911. évi 91.912. számú rendelete a bort, sört és egyéb szeszesitalt tartalmazó zártpalackok mennyiség-tartalmának kötelező megjelölése tárgyában.**

A bort, sört vagy egyéb szeszesitalt tartalmazó zártpalackok mennyiség-tartalmának kötelező megjelölése iránt, hivatali elődóm által 1908. évi december hó 30-án 107.232. szám alatt kibocsátott rendeletet ezenem egész terjedelmében hatályon kívül helyezem és ehelyett az 1907. évi V. tör-

) Természettudományi Közlöny 1909. évi.

) Miligard E.: Szikes talajok öntözése és alagsóvezése. Fordította Treitz Péter Budapest, 1894.

vénycikk 29. §-a, illetve az 1893. évi XXXIV. törvény cikk 2. §-a alapján Horvát-, Szlavon- és Dalmátországok bányajelvetéértől a következőket rendeltem:

## 1. §.

Bor, sör vagy egyéb szeszesital zártpalackokban a részlet (detail) kereskedés körében csakis a tartalmazott ital törvényes űrmértékben kifejezett mennyiségének megjelölésével s az ezen megjelölésért felelős személy (3. §.) nevét és telephelyét (ilyennek nem léteben lakhelyét) feltüntetve jelzéssel (8. §.) ellátva szolgáltatható ki közvetlenül a fogyasztó közönségnek.

## 2. §.

Aki a részlet (detail) kereskedésben bort, sört vagy egyéb szeszesitalt zártpalackokban, de az előző szakasz rendelkezésének ellenére a mennyiség megjelölése s a megjelölésért felelős nevét s telephelyét (lakhelyét) feltüntető jelzés nélkül ad el közvetlenül fogyasztás céljára, kihágást követ el és az 1893. évi XXXIV. törvény cikk 4. §-a szerint büntetendő.

## 3. §.

Valamely zártpalackban tartalmazott bor, sör vagy egyéb szeszesital feltüntetett mennyiségének helyességeért rendszerint az felelős, aki a palackot a rajta alkalmazott jelzés szerint megtöltötte és saját lezárásával (ólomzárral, beégetett jelű dugaszolással) ellátta. A palack megtöltőjének ez a felelőssége megszűnik, mihielyt az általa alkalmazott ólom- vagy pécsetzár felismerhetően felbontott vagy a beégetett jelű dugaszolás megsértetett.

Amennyiben valamely palackon senki mint töltő megnevezve nincsen, ugyszintén akkor is, ha a töltőnek felelőssége a fentiek szerint már megszűnt, nemkülönbön abban az esetben is, ha a töltőként oly vállalat szerepel, amelynek tényeiért felelősségre vonható személy a magyar szentkorona országainak területén kívül lakik, a palackban tartalmazott italmennyiség jelzésének helyességeért is az válik felelőssé, aki a bort, sört vagy egyéb szeszesitalt tartalmazó zártpalackot (detail) kereskedés körében közvetlen fogyasztás céljaira eladta.

## 4. §.

Ha valamely bort, sört vagy egyéb szeszesitalt tartalmazó zártpalackban a tényleg tartalmazott italmennyiség kisebb a palackon feltüntetett mennyiségnél, túllépve az alább 5., illetve a 11. §-ban megszabott hibahatárokat, akkor a palackban tartalmazott italmennyiség megjelölésének helyességeért az adott esetben a jelen rendelet 3. §-a szerint felelős személy, amennyiben eljárása súlyosabb beszámítás alá nem esik, kihágás miatt az 1893. évi XXXIV. törvény cikk 5. §-a szerint büntetendő.

Büntető ítélet az 1893. évi XXXIV. törvény cikk 5. §-ában foglalt rendelkezéséhez képest azonban csak akkor hozható, ha a zártpalackban tartalmazott italmennyiség megjelölésének helyességeért az adott esetben a jelen rendelet 3. §-a szerint felelős személy tudta vagy rendes kereskedői gondosság mellett tudhatta volna, hogy a palackon feltüntetett mennyiség a valóságban tartalmazott mennyiségnél kisebb.

## 5. §.

Ellenben a jelen rendelet 4. §-a, illetve az 1893. évi XXXIV. törvény cikk 5. §-a alapján büntetés kiszabásának nincsen helye:

1. Ha a zártpalackban eladott bor, sör vagy egyéb szeszesital tényleges mennyisége és a palackon jelzett mennyiség között az eltérés

sörnél . . . . .	5% -nál,
bornál . . . . .	4% -nál,
pálinkaféléknél . . . . .	10% -nál

nem nagyobb.

2. Az esetben, ha valamely zártpalack, mely a tényleg tartalmazott italmennyiségnél nagyobb űrtartalommal bírónak volt megjelölve, oly küldeményből való, amely a nem helyes jelzésű palackkal egy főmértékben, mint összbonyomásban megegyező, de kifogás alá nem eső palackokból áll s amikor az ital utánmérése az adás-vételi ügyletnek létrejötte előtt a dolog természete szerint kizártnak tekintendő.

## 6. §.

Aki másnak nevével, cégével, vállalati ismertető jelével vagy védjegyével a tartály sérelme nélkül el nem váltoítható módon ellátott palackokban mást, mint az illető palackon megjelölt cég (termelő, gyáros, vállalat) eredeti dugaszolásában (lezárásában) levő terméket (gyártmányát) árusítja, amennyiben cselekménye nem esik súlyosabb beszámítás alá, kihágást követ el és száz koronáig terjedhető pénzbüntetéssel, visszaesés esetén pedig azon esetben, ha utolsó büntetésének kiállása óta még két év nem telt el, kétszáz koronáig terjedhető pénzbüntetéssel büntetendő.

## 7. §.

A jelen rendelet 4. és 6. §-aiban meghatározott kihágásokért eljárásnak csak a sértett fel indítványára van helye.

## 8. §.

A zártpalackokban tartalmazott bor, sör vagy egyéb szeszesital mennyiségének megjelölése, valamint az ezen megjelölésért a fenti 3. §. szerint felelős személy nevének és telephelyének (lakhelyének) feltüntetése akár az üveg anyagában kidomborodó, bemélyített, beköszörült vagy beedezett betűkkel, akár pedig az üvegpalackra alkalmazott címkével történhetik.

Ha a mennyiség megjelölése és az e megjelölésért felelős személy nevének és telephelyének (lakhelyének) feltüntetése címkék alkalmazása útján történik, úgy erre a célra a jelen rendelet 11. §-ában meghatározott átmeneti idő leteltével (11. §.) csakis oly egységes címkék használhatók, amelyek a jelen rendelet értelmében feltüntetendő valamennyi adatot tartalmazták.

Azon időponttól fogva, amelyben az egységes címkék használata kötelezővé válik, a nem egységes címkékkel ellátott szeszesitalt tartalmazó palackok az előirt mennyiségjelzést nélkülözőknek lesznek tekintendők.

## 9. §.

A zártpalackokban árusított pezsgőborokra és édesített pálinkafélékre (likőrökre), ide nem értve a rumféléket, a 3. §. szerint felelős személy és a palackban tartalmazott italmennyiség megjelölése nem kötelező. Amennyiben azonban ezeknél az italoknál is akár a 3. §. szerint felelős személy, akár a tartalmazott mennyiség megvan jelölve, úgy ezeknek az adatoknak a valósággal meg kell egyezniük.

## 10. §.

Jelen rendelet 1913. évi január hó 1-én lép életbe.

11. §.

1491—1912. szám.

A rendelet hatálybalépését követő első két éven belül a bort, sőt vagy egyéb szeszestalt tartalmazó zártpalackokban tényleg tartalmazott italmennyiség és a palackon feltüntetett mennyiségközötti eltérés a jelen rendelet 5-ik §-ában meghatározott hibahatárt még 2%-kal haladhatja meg s ugyancsak ezen átmeneti idő alatt a palackban tartalmazott szeszestalmennyiség megjelölése a megjelölésért felelős személy nevét és telephelyét feltüntető címek mellett utólag alkalmazott külön címek útján is történhetik.

Budapest, 1911. évi december hó 23-án.

*Olvashatatlan aldirás.*

## Hírek.

— **Személyi hír.** Festehci Andor gróf, a vidéki színészet országos felügyelője szerdán Debreczenben időzött. A színházban megnézte az előadást, azután tovább ment Nagykárolyba, az ott tartandó szinkerküti ülésre.

— **A polgármester Budapesten.** Kovács József polgármester szerdán Budapetre utazott a polgármesterek értekezletére, ahonnan pénteken hazaekezett.

— **Haldiozás.** Popper Mór dr. ügyvéd, Hajdu vármegye törvényhatósági bizottsági tagja hónap 21-ikén váratlanul elhunyt. Munkáselet omlott össze ravatalánál és méltán gyászolják mindazok, akik jó lelkét ismerték. Beke legyen vele.

— **A tűzfőúr emelése.** Török Gábor erdőmester javaslatot terjesztett a tanács elé a tűzfőúrának felemelésére, tekintettel a favágás és raktározás költségeinek szaporulatára. A tölgyfa árát 36 koronában, az I. oszt. botfát 22, a II. oszt. botfát 16 koronára kívánja emelni. Az Apafáján beraktározott fa ölet 35, az első osztályú botfát 22, a II. osztályt 15 koronában, végre a kompetenciá fű ölet az epreskertből 24, a Monostorról 23 koronában. (Ez utóbbi avult szokást, melyet „jog”-nak szoktak valamit nevezni, a város házipénztárának érdekében el kell törölni. Szerk.)

— **Árszálmiszéridék.** Több alkalommal írtunk már azokról a fűrhetetlen állapotokról, melyek lehetnének teszik jó érzésű emberek vasárnapokon a Piac-utcán való járást. Ha más városok tudtak segíteni ezeken a botrányos állapotokon, mi is tehetnének valamit a racionálisan kódok megfékezésére. Ismétetlen felkérjük a Főkapitány urat, lenne szives közgeivel odahatni, hogy megítszuljon a korzó a duhajkodók és káromkodó emberek tömegétől.

## Szerkesztői üzenetek.

**R. G. urnak.** Méltóztassék panaszával a rendőrséghez fordulni. A dolog annyira magán és személyes ügy, hogy mi abba nem szólhatunk.

**Sz. B. Zombor.** A könyvet elküldtem, a küldött példányt köszönöm és ismertem a B. H.-ban vasárnap.

# !! MEGJELENT !!

□ A VÁROSI TANÁCS KIADÁSÁBAN □  
**DEBRECZEN SZAB. KIR.  
 VÁROS ÉRVÉNYBEN LÉVŐ  
 SZABÁLYRENDELETEI-  
 NEK GYŰJTEMÉNYE.**

Az 564 oldal terjedelmű vaskos kötet ára

**2 KORONA.**

Kapható a városi könyvnyomda-vállalat írodájában. Kossuth-utca, városház-épület.

## Hirdetmény!

Az 1873. évi XX. t.-cz. végrehajtása tárgyában kiadott utasítás 2. és 3. szakaszai alapján a lovak, üszvérek, szamarak, kosok, szekerek, személyszállító- és teher-automoblok és motor-kerékpárok összeírása foganatosítandó lévén, felhívja a tanács városunk érdekelt lakosait, hogy a fent előzottek közé tartozó tulajdonait 1912. évi március 11-től kezdve, bezárólag március hó 24-ig a Csapó-utca 43. számú háznál (tűzoltó-laktanya), a jelzett napokon reggeli 8 órától 12 óráig bejelenteni el ne mulassanak, mivel a mulasztók a fentmeltelt végrehajtási utasítás 3. §-a értelmében minden ló, valamint a fent elősoroltak után is 20 koronáig terjedhetős a szegény-alap javára fordítandó pénzbírsággal fognak büntettni s utólagos bejelentésére is kötelezettek.

A bejelentés alól fel vannak mentve:

1. Az állami lötenyésztési intézetek lovai.
  2. A katonai igazgatás lovai s a tényleg szolgáló ellátására katonatisztek azon saját lovai, melyekre szolgálatak szolgáltatására kúzségük van.
- Mintthogy pedig az 1873. évi XX. t.-c. végrehajtása tárgyában kiadott utasítás 2. §-a alapján az 1912. évben a **lőszálysztályozás** is eszközöndő, felhívja a városi tanács Debreczen sz. kir. város egész területén lakó lótulajdonosokat, hogy összes lovaikat — az alább megjelöltek kivételével — katoná célokra alkalmazhatóság tekintetében megejtendő vizsgálatra a Miklósetca végén levő Salétrom-laktanyához vezettetsek elő.
- A lovak elővezetése a következő sorrendben történik:
- 1912. évi március hó 26., 27. és 28-án a külsőségekről.
  - 1912. évi március hó 29-én az I. és II. kerület.
  - 1912. évi március hó 30-án a III. és IV. kerület.
  - 1912. évi április hó 1-én az V. és VI. kerület.
- Az osztályozás mindennap reggeli 8 órától déli 12 óráig és délután 2 órától esti 5 óráig történik.
- A mulasztókra a törvényben megszabott 30 koronáig terjedhető pénzbüntetés fog alkalmaztatni.

A lőszálysztályozás elvégzését alól mentesek:

- a) azon lovak, melyek a bejelentés alól mentesek;
  - b) az 1873. évi XX. t.-c. 1. és 8. §-ai szerinti az állítási kötelezettség alól felmentett lovak, kivéve a törvény 8. §-ában említett kancákat, melyeknek mentesítését a d) pont írja elő;
  - c) azon csikók, melyek az osztályozás évében a 4 éves kort nem haladják túl;
  - d) azon kancák, melyek az osztályozás előtt 8 nappal ellettek, vagy amelyeknek elése közvetlenül váratik, de csak azon esetben, ha az osztályozási helyig azokkal hosszabb utat kellene tétetni;
  - e) ragályos, lázas vagy egyéb betegségben sínlódó lovak;
  - f) a nyilvánvalóan alkalmatlan lovak.
- Az osztályozás bizottság elvégzését alól mentesít minden lótulajdonos a felmentési okot feltüntető bizonyítvánnyal tartozik igazolni, ezen bizonyítvány két elői községi lakos által állítandó ki, akiknek elővetendő lovak vannak és ezen körülményt még az osztályozás előtt lehetleg az összeírás alkalmával bejelentik, illetve a fentebb körülírt bizonyítványt az összeírás alkalmával átadják.

Az a) alatt megjelölt lovakra nézve bizonyítványok nem szükségesek.

Debreczen, 1912. január hó 22.

A Városi Tanács.

## „Ős Debreczen.”

Elbeszélések Debreczen múltjából.

Írta: **Koncz Ákos.**

A fővárosi és vidéki sajtó a legnagyobb elismeréssel emlékezett meg ezen kötetről, mely Debreczen múltját rajzolja meg meggyűlölt tollal.

Ára 3 korona.

Tiszteivelőknek, tanároknak, tanítóknak, nyilvános könyv-  
 o o tárnaknak, egyleteknek és tanulóknak 2 kor. o o

Kapható a szerzőnél:

Városház, földszint, 7-ik számú ajtó (közlekvéltár.)